

EDUARD MÁRQUEZ

VINT-I-NOU CONTES MENYS

Empúries

narrativa

Eduard Márquez

Vint-i-nou
contes menys

Editorial Empúries

Barcelona

© Eduard Márquez Tañá, 2014
Publicat en acord amb Cristina Mora Literary
(8c) Film Agency, Barcelona

Primera edició: setembre del 2014

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual
Impressió: Reinbook
DIPÒSIT LEGAL: B. 16.525-2014
ISBN: 978-84-9787-959-0

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

TAULA

Mistificació	13
Voyeurisme	15
Pandèmia I. Avorriment	19
Educació sentimental	21
Gènesi	25
Pigmalió	27
Embús	31
Premonició	33
La prepotència del destí	35
Estratagema	37
Tràiler	39
Reestructuració general	43
Bumerang	45
Fulletó	47
Pandèmia II. Mimesi	51
Babel	55
Acomiadament	59
Remake	61
Idolatria	67
Equidistància	69
Al·legoria	73
Mecenatge	75
Escac i mat	79
Ajornament	81

Transglotisme	89
Arnes	93
Pandèmia III. Subrogació	95
Gangues de l'ofici	97
Natura òrfena	103
Punt de fuga	105
Tedi creatiu	117
Zugzwang	119
<i>Nota final</i>	125

VOYEURISME

I

D'ençà que ho ha llegit en una novel·la, l'atreu la idea de fer-se vigilar per un detectiu. No sap què esperar-ne. Però està convençuda que tenir un inventari setmanal de la seva rutina ha de ser-li útil per a alguna cosa. Com si la topografia de la seva existència, traçada amb l'objectivitat d'un estrany, pogués ajudar-la a sentir-se millor. A trobar una clau de volta sota el sutge. Tria una agència a l'atzar i dóna per telèfon les dades necessàries per començar. Els primers informes, però, puntuals cada divendres a l'estafeta de correus, la deceben. És incapaç de descobrir la lògica interna dels fets insubstancials que s'hi detallen amb la meticulositat d'un memorialista. Una successió d'instants sotmesos a la mecànica del tedi. Inerts com un sediment de runa. Sense cap senyal d'alt voltatge. Cap utilitat. Les fotografies tampoc. Res que no sàpiga dir-li el mirall. Fragments mal enquadrats d'una monotonia covada. Sempre vestida igual. Entrant o sortint dels mateixos llocs. Sola.

El detectiu, tot i estar-hi acostumat, no triga a avorir-se. Els informes s'assemblen tant que podria enviar-ne fotocòpies d'una setmana per l'altra. Per distreure's durant les llargues estones d'espera, pren notes per incorporar alguns canvis. Malgrat no saber què vol llegir la dona de l'encàrrec, la coneix prou bé per refer-li la rutina. Amb coherència suficient per no córrer cap risc.

La dona percep l'alteració de petits detalls. Al principi sense gaire pes específic. Com si es tractés d'un simple tempteig. Un mesurament de forces i posicions. Una peça de roba, el menú d'un dinar, un trajecte en metro, l'hora d'una cita, una conversa amb algú a qui no coneix. A poc a poc, però, s'amplia l'abast dels canvis. Fins que trams sencers de la seva vida cedeixen sota l'efecte d'una distorsió plaent. Li agrada saber-se posseïdora d'una existència que transcorre sense necessitat de la seva implicació. Un desmantellament de cruïlles. Un flux de fets desvinculats de la retòrica de la por i de la recança. Sense conseqüències. Habilitats per servir de treva. Per arraconar l'abisme. Delerosa d'intensificar l'eficàcia dels informes, n'escurça l'interval d'espera. Se li fa massa llarg l'espai que separa els divendres.

El detectiu ja no surt de casa. D'ençà que la dona vol un informe diari, escriu amb el televisor i la ràdio encesos i aprofita anotacions de casos anteriors, episodis de telenovel·les, arguments de pel·lícules, reportatges i entrevistes. Estratègies per mentir. A mesura que avança, però, perd el control del que explica. Li costa mantenir la coherència. Cada element nou comporta girs imprevisibles. Les presses el traeixen. I, en repassar el que ha escrit fins llavors, troba badades que no sap com esmenar sense delatar-se. No sembla, però, que ningú les noti. Això el tranquil·litza. Fins que, dos mesos més tard, la dona li truca per imposar noves condicions. Exigeix l'informe per telèfon i en directe. Nit i dia. El detectiu, penedit d'haver-la deixat arribar tan lluny, se sent atrapat dins una resclosa abandonada. Amb les hores reblanides com un motlle de cartró sota la pluja. La suor de l'auricular a l'orella. El braç entumit. La desídia estenent-se com una emanació de làudan. Sovint, quan no sap com omplir la foscor de la línia telefònica, repeteix informes de mesos abans o, enterbolit per l'esgotament o l'entreson, mastega paraules aïllades, fites d'un traçat pròxim a la fallida.

Mai no s'ha sentit tan indefensa. El temps viscut pendent del telèfon l'ha reclòs dins una nebulosa.

I l'últim informe, lacònic com una ganivetada, la deixa més sola que mai. «La dona sotmesa a vigilància s'ha suïcidat. No he pogut fer res per impedir-ho. Ho lamento.» Sense cap matís especial. Potser només un to d'alleujament. Però gairebé imperceptible. En penjar el telèfon, una furgada de desolació li entela els ulls. La dona mira per la finestra oberta a una negror mat. Amb la sensació de saber-se massa prop d'un epíleg que no llegirà ningú.

PANDÈMIA I. AVORRIMENT

He obert la guia a l'atzar i, amb els ulls clucs, he deixat caure el dit: un nom, una adreça, un número de telèfon. És un home neutre carregat sempre amb un mostrari. Malgrat la rutina horària i la repetició setmanal de trajectes, seguir-lo és prou entretingut. Durant les visites, mentre l'espero a l'ombra d'un plàtan o d'un portal, prenc nota de tots els seus moviments. Començo a conèixer-li els costums i puc preveure, fins i tot, algunes de les seves accions. Només trenca la monotonia, després de la feina, per quedar amb una dona pèl-roja, amb qui passeja per llocs apartats o es tanca en un hotel dels afores. En tres ocasions, he aprofitat aquests encontres vesprals per forçar-li el maleter del cotxe i prendre-li el mostrari. Ara s'està més a casa i només surt per comprar el diari i per trobar-se amb la dona pèl-roja. Molt de tant en tant, fa cua a les oficines de l'atur. La dona d'aspecte irascible deu haver rebut el meu anònim, perquè ha vingut a l'hotel dels afores i ha esperat a recepció durant un parell d'hores. En sortir, l'home del mostrari sense mostrari, lívid i amb veu farfallosa, ha embastat un seguit d'excuses inversemblants. Ara s'allotja en

una pensió de poca volada i ha fet dos viatges a la casa on viu sola la dona d'aspecte irascible per recollir les seves migrades pertinences. Passeja molt, com abstret i sense rumb, i les trobades amb la dona pèl-roja han adquirit una pàtina ombrívola. L'home del mostrari sense mostrari i sense dona deu haver rebut el meu anònim, perquè ha vingut a l'hotel dels afores i ha esperat que sortíssim: la dona pèl-roja, agafada del meu braç, ha encaixat amb un somriure sardònic els seus impropis matussers. Ara viu al carrer i menja de la caritat d'unes monges. Passa els dies al parc de la dama del paraigua i estén la bugada a les bardisses que envolten la font mitològica. He vist l'home del mostrari sense mostrari i sense dona i sense amant a la barra d'un bar. Anava mal afaitat i amb la roba rebregada. No m'ha reconegut. Abans de tornar al carrer, s'ha acostat al telèfon i, amb els ulls clucs, ha deixat caure el dit damunt una guia oberta a l'atzar.

EDUCACIÓ SENTIMENTAL

NARCOSI

El soterrani té només una porta llisa, reforçada amb una planxa metàl·lica; una finestra tapiada i sense enguixar, amb les crostes de morter regalimant per les juntures; un matalàs d'escuma, i una bombeta plena de ditades, que il·lumina, sense gaire convicció, la impossibilitat de sortir-ne. Fa dies, però, que l'Enzo Biber ha deixat d'intentar-ho. Ja no s'hi veu amb cor. No ha vist ningú. Només recorda una ombra abans del cop. Quan es desperta dels lapses de son, amb esquerdes de dolor repartides per tot el cos, no pot incorporar-se. Els sentits, recoberts per un feltre enganxós, han perdut la major part de la seva eficàcia. Les hores, enterbolides per empatia, s'amunteguen com les restes d'una poda.

PROTEISME

A l'Anne Boissel mai no l'havia satisfet l'ortodòxia del seu cos. Tenir les coses com tothom i al mateix

lloc que tothom no s'adeia amb el seu caràcter sediciós. Sempre s'havia imaginat mal·leable com un lepidòpter, en una metamorfosi inesgotable de formes i volums. Com si només pogués ser ella mateixa seguint els paràmetres d'una mutació constant. Convertint el canvi i la diferència en l'ànima irreductible del seu lloc al món. Amb la primera tanda d'operacions, va neutralitzar l'aparença simètrica de la morfologia corporal: va fer-se aixinar l'ull dret, engrandir el nariu esquerre, pigmentar la meitat dreta dels dos llavis, engrossir abundantament la sina esquerra i la natja dreta, amputar el dit anular esquerre i escurçar la cama dreta. Lluny de descoratjar-la, la dolorosa recuperació d'aquestes intervencions va convertir-se en una mena d'ascesi purificadora. Se sentia cada cop millor. Més a gust. Instal·lada en un punt sense retorn des d'on observar la mediocritat dels altres. Poc després, l'Anne Boissel va encetar una nova fase herètica, centrada en la remodelació: es va afegir un tercer pit sota la sina dreta, uns pòmuls al front i una gepa a l'esquena.

PERSISTÈNCIA

Conscient del rebuig que despertava la seva figura deforme, l'Anne Boissel mai no s'havia interessat per res que no fos ella mateixa. Els anys d'obstinada egolatria l'havien aïllat dins un reducte d'arrogància i menyspreu. Fins que es va enamorar de l'Enzo Biber. Amb una contundència malaltissa, com si les fi-

bres del seu organisme l'haguessin estat esperant per esclatar en cadena. L'Enzo Biber, però, amb creixent aversió, defugia la dona de cos estrafet, grotesc com una gàrgola, que li havia desmanegat les fràgils coordenades de la rutina amb el seu entestament egoista. L'Anne Boissel, però, incapaç de resignar-se, va pregar, exigir, imposar. Fins a fer-se ineludible.

TRANSFORMACIÓ

Un vespre qualsevol, amb una xafogor sedentària omplint l'aire de mosquits, l'Anne Boissel entra al soterrani i aspira amb avidesa l'olor de l'Enzo Biber. Un silenci opac absorbeix la claror pàl·lida de la bombeta plena de ditades. L'Anne Boissel mira el cos adormit, lliure de les traves del recel. Li agrada la lluïssor de la pell suosa, perlejada com un estany sota la pluja. S'agenolla al seu costat i li desembena el monyó del braç esquerre. Per netejar la ferida. Sap que no serà fàcil, però s'imagina el futur que els espera i somriu amb els ulls desenfocats per les llàgrimes.